

## Thema 'de FNV over 14 jaar'

# Zo maar drie attitudes

**De redactie van solidariteit heeft geen 'wetenschappelijk onderzoek' gedaan naar de standpunten van actieve vakbondsleden over de nota 'De FNV over 14 jaar'. Het is misschien wel een aardig idee, omdat die leden de kern van de vakbeweging vormen; toen, nu en in de toekomst.**

We hebben ons beperkt tot drie betrekkelijk korte gesprekjes, in de wetenschap dat we van een veelvoud van die drie een vergelijkbaar commentaar te horen zouden krijgen.

### Tegenstellingen worden gekreëerd

Jack Noë woont in Enkhuizen, is werkzaam als praktijk-begeleider in een amsterdams verpleeghuis, lid van de OR (AbvaKabo). Hij is 'nogal ongelukkig' met de koers die de FNV voor de komende veertien jaar heeft uitgezet. 'Ik denk wel dat de FNV in die komende jaren kan groeien naar een werkelijk grote vakbeweging. Maar als de leiding op de huidige koers blijft zitten ben ik bang dat het tegendeel het geval zal zijn', aldus Jack Noë.

Uit de publikaties van de FNV blijkt dat de vakbondstop zich in de komende jaren onder andere meer zal oriënteren op de zogeheten 'witte boorden'. Wat vindt Noë hiervan?

'Nou, in principe ben ik er natuurlijk voor dat ook die mensen georganiseerd worden, de hoogopgeleide mensen, de computerspecialisten, de managers... Waarom niet. Maar zoals de discussie nu gevoerd wordt door de vakbondstop worden die hoogopgeleiden tegenover de mensen gezet die uit het arbeidsproces zijn gestoten, de WAO-ers, de jongeren die nog niet gewerkt hebben en tot nu toe ook geen perspectief hebben dat ze ooit nog aan de slag kunnen, de vrouwen, ga zo maar door. Kijk, tegenstellingen creëren tussen groepen is de slechtste politiek die je als vakbond maar kan voeren. Want al die mensen die nu min of meer als ballast over boord gezet worden zijn ééns toch lid geweest van die vakbond... of zouden althans te winnen zijn als voor hun belangen opgetreden werd.'

Uit het onderzoek dat de FNV door een markt-buro heeft laten verrichten, zou de FNV door de mensen teveel gezien worden als aktiebeweging en dat geeft weerstand om lid te worden. Jack Noë: 'Nou, die uitkomst van dat onderzoek is zeker in strijd met de blote feiten. Ik vraag me werkelijk af wie tot zo'n konklusie kan komen, want waar in West-Europa wordt dan wel minder gestaakt dan in ons land? in een vergelijkend kapitalisties land, Amerika bijvoorbeeld, wordt méér gestaakt. Nee, de laatste jaren treedt een enorme verpaupering op, de mensen worden door deze regering permanent in de kou gezet. Letterlijk en figuurlijk. En daaraan is met name door de vakbeweging te weinig tegenwicht gegeven. Toen de ambtenaren in 1983 staakten, bleef de direkte aktieve steun van de hele vakbeweging, de FNV, uit. En die strijd ging met name tegen de politiek van dit kabinet. Ambtenaren, trendvolgers en uitkeringsgerechtigden... zoals gezegd; er kwam geen steun van de FNV-top, integendeel. En nu kunnen FNV-bestuurders wel zeggen dat ze willen opkomen voor de zwaksten... daar moeten maatschappelijke konsekwenties aan verbonden zijn, anders heeft het geen zin. Dat wil zeggen: er moet strijd geleverd worden. Maar als de elite straks moet uitmaken of er wel of geen strijd gevoerd moet worden, weet ik wat er gebeurt. Dan zal de vakbeweging eerder gelieerd worden aan de grote fabrikanten dan aan de arbeidersklasse.

Jack Noë is overigens van mening dat het gevecht voor een strijdbare vakbeweging nog niet verloren is. 'Je ziet toch dat er een enorme discussie binnen de bonden gevoerd wordt. Niet ieder een is het met de konklusies van de topleiding eens. En je ziet ook dat daar waar aktie gevoerd wordt, leden gewonnen worden.

Dat is de manier waarop de vakbeweging groter kan worden. Opkomen voor de belangen van de mensen. Niet richten op de witte boorden alleen. We moeten ons niet uit elkaar laten trekken. En dan kan meneer Pont zich wat mij betreft meer thuisvoelen bij ene meneer Duisenberg,

die ook eens lid was van de vakbeweging en daar z'n rolletje speelde als kommissaris van de Hoogovens... wéten we het nog... ik voor mij hou het meer op het FNV-lid dat van een bijstandsuitkering leven moet. Als de vakbonden zich nou eens daadwerkelijk bezighielden met de belangenbehartiging voor die groepen én de mensen die nu ook bedreigd worden in hun werk door automatisering, flexibilisering enzovoort, nou, dan zou de vakbeweging zich de komende veertien jaren echt geen zorgen hoeven te maken over teruglopend ledenbestand', aldus Jack Noë.

### Over ATV geen woord

Tineke Vulto (Den Haag) werkt bij Fokker en is daar lid van de Vrouwengroep van de Industriebond FNV. Tineke is van mening dat de FNV zich in de toekomstvisie teveel gaat richten op de individuele hulpverlening. 'Ze hebben het over info-teams, vakbondswinkels... maar er wordt weinig meer gezegd over arbeidstijdverkorting bijvoorbeeld. En over de positie van de vrouwen... nou, in de nota wordt alleen gesproken over de vrouwen die in deeltijd werken', aldus Tineke Vulto.

Ze vertelt dat de Vrouwengroep dat een te smalle basis vindt. 'Er werd ook niet bijgezegd hoe het komt dat veel vrouwen in deeltijd werken. En arbeidstijdverkorting als middel om betaald en onbetaald werk binnen en buitenshuis beter te verdelen is iets wat in de nota helemaal onbesproken blijft.

Uit het onderzoek dat de FNV gedaan heeft zou ook blijken dat de vakbond voor de nieuwe werknemers niet aantrekkelijk zou zijn. Er zouden nieuwe methoden ontwikkeld moeten worden om deze groepen wel te krijgen. Maar ik zie geen scheiding tussen die groep, want het blijven toch ook werknemers die onder dezelfde verhouding moeten werken? Maar de FNV maakt zo wel een scheiding tussen de traditionele groep en die nieuwe werknemers. Het lijkt of er een tegenstelling is. Ons idee is dat ATV een middel moet zijn om die tegenstelling te overbruggen.' Tineke vertelt verder dat de Vrouwen-

groep het oneens is met de konklusie van de FNV-top dat vrouwen die minder dan vijftien uur werken in een bedrijf, georganiseerd moeten worden in de Vrouwenbond van de FNV.

Tineke Vulto: 'Wij zijn van mening dat die vrouwen lid moeten zijn van hun eigen bond en dan tegen gereduceerde kontributie. Want die flexibele kontrakten in een bedrijf moeten een aandachtspunt blijven van elke bond, dat moet niet naar de Vrouwenbond FNV geschoven worden.'

Deze en andere punten van kritiek werden door de Vrouwengroep bij Fokker naar voren gebracht op de distriktsnajaarsvergadering van Zuid-Holland. Tineke Vulto vertelt dat Pont, op die vergadering aanwezig, in z'n beantwoording van de discussie er nauwelijks op in was gegaan. 'Pont veegde de kritiek eigenlijk van tafel. Het is eigenlijk tieperend hoe de FNV-leiding met de kritiek van de leden omgaat. Wij bleven na die vergadering echt met een kater zitten. Want als je dan een vergadering organiseert maar de mensen geen gelegenheid geeft om te discussiëren... dan vraag ik me af, waarom hou je dan een vergadering?' aldus Tineke Vulto.

### Woorden over uitkeringsgerechtigden

Kees Hoogesteeger, Goes, bondsraadslid Industriebond FNV, dagelijks bestuurder FNV Zeeland, werkloos chemies operator. Kees Hoogesteeger ziet niets in de nota 'De FNV over 14 jaar'. 'Het is een soort rituele dans. Maar er verandert niets. Zo worden in die nota interne factoren, externe factoren en zo voor dat ledenverlies bekeken. Volgens mij is er maar één faktor debet aan de leegloop; de vakbond heeft geen beleid gevoerd in de belangenstrijd voor de mensen. En met deze nota wordt nog steeds geen beleid ontwikkeld dat grote groepen werkende en niet werkende mensen zal aanspreken.'

Hoogesteeger gaat met name in op het zoals hij zegt 'nou weer dat uitsplitsen van hoofd- en handarbeiders. Dat schijnt dus het vreselijke probleem te zijn. Maar als je de geschiedenis van de vakbeweging leest, was het vroeger niet anders. Nu is het automatisering

en robotisering, vroeger had je te maken met de mechanisatie. Maar... hoofd of hand... je bent allemaal nog dezelfde loonslaaf, of je nou achter de komputer zit of met de bezem in de kantine staat. De nota geeft geen duidelijke visie en dat is het gemis ervan. Want als je toch een duidelijk beleid ontwikkelt, kan je zowel de hoofdarbeiders als de handarbeiders aantrekken.'

Wat het ledenverlies betreft, vertelt Kees dat de cijfers die hij maandelijks van de IB-FNV onder ogen krijgt, eigenlijk het tegendeel bewijzen. 'De gang naar de vakbond is er echt wel, maar door dat onduidelijke beleid lopen veel mensen ook weer weg. De oplossing zou dus moeten zijn: terug naar de leden, de vraagstellen "Waarom bedanken jullie?" Je de vraag stellen, wat mankeert er aan het beleid.'

Wat hem ook opvalt in de nota is, dat er teveel gedacht wordt in kaders van overleglijn zus, overleglijn zo. 'Praten, praten en nog eens praten, nou, dat leidt tot niets.'

Het euvel van de vakbond op dit moment is volgens Kees dat het beleid gemaakt wordt door mensen 'die-van-ze-lang-zal-ze-leven nooit op de werkvloer gestaan hebben'. 'Alle beleid, voorzover je van beleid kan spreken, wordt van bovenaf gedropt, de gewone leden hebben geen stem in die plannetjes.'

Kritiek heeft Kees op het beleid ten aanzien van de uitkeringsgerechtigden. 'Voor die groep wordt in ieder geval, ook in de toekomst, maar bar weinig gedaan. Ze zeggen dat het uitkeringsgerechtigdenwerk gherstructureerd zal worden. Het zou meer in handen van de verschillende bonden moeten komen. Nou, binnen alle zestien bonden moeten dan de statuten en reglementen aangepast worden. Dat houdt in dat het sowieso al driejaren gaat duren', aldus Kees Hoogesteeger uit Zeeland.

*Hennie Zwart*